

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Δ.Φ.Π.
Δημοκρατίας 3, 36100 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
Τηλ.: 2237023282
Fax: 2237024035
E-mail: dasologia@aua.gr

Δελτίο τύπου για την Παγκόσμια Ημέρα Δασών

Η 21^η Μαρτίου έχει ανακηρυχθεί από τον Οργανισμό τροφίμων και Γεωργίας (FAO) των Ηνωμένων Εθνών ως παγκόσμια ημέρα δασών από το 2012 (παλαιότερα αναφέρονταν ως παγκόσμια ημέρα δασοπονίας). Σκοπός της εορταστικής αυτής ημέρας είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών στην ιδιαίτερη σημασία που έχουν τα δάση στη ζωή μας. Η ημέρα αυτή έχει επιλεγεί συμβολικά καθώς συμπίπτει με την εαρινή ισημερία και θεωρείται ως η πρώτη ημέρα της Άνοιξης. Για τους Δασολόγους και Δασοπόνους, είναι ένα σημείο αναφοράς για την ενδυνάμωση των προσπαθειών μας για τη διατήρηση, προστασία και διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων.

Τα δάση καταλαμβάνουν το 31 % της χερσαίας επιφάνειας της Γης και αποτελούν έναν από τους πιο πολύπλοκους και διακριτούς τύπους οικοσυστημάτων, με τεράστια οικολογική και οικονομική σημασία. Παράγουν πολλαπλά προϊόντα, συμβάλλουν στην οικολογική ισορροπία, στη σταθεροποίηση του κλίματος, στη δέσμευση άνθρακα, στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας και παρέχουν πολλαπλές οικοσυστημικές υπηρεσίες, συμβάλλοντας στην αειφόρο ανάπτυξη. Δικαίως θεωρούνται ως ένα από τα σημαντικότερα οικοσυστήματα που στηρίζουν τη σταθερότητα του πλανήτη, απαραίτητη για τη διατήρηση της ποιότητας της ζωής και την επιβίωση μας. Η έκταση των δασών παγκοσμίως παρουσιάζει διαχρονικά μια συνεχή μείωση, εξαιτίας της επέκτασης των δραστηριοτήτων του ανθρώπου. Κάθε χρόνο τα δάση καταστρέφονται από πυρκαγιές, εκχερσώσεις, παράνομες υλοτομίες, αστικοποίηση και ακραία καιρικά φαινόμενα, που επιφέρουν σημαντικές διαταράξεις στα συστήματα αυτά σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια, οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή, τα ακραία καιρικά φαινόμενα και την επέκταση της ερημοποίησης τείνουν, σε κάποιες περιπτώσεις, να καταστήσουν τις δάση μη αναστρέψιμες.

Οι επιστημονικές απόψεις για την προστασία και διαχείριση των δασών βρίσκουν εφαρμογή μέσω της δασοπονίας που βασίζεται στην αρχή της αειφορίας, έννοια που χρησιμοποιείται στην επιστήμη της δασολογίας από πολύ παλιά. Η ορθολογική διαχείριση των δασών για την παραγωγή ξύλου και άλλων δασικών προϊόντων και οικοσυστημικών υπηρεσιών, η προστασία των δασών από βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες, η διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας και του δασικού τοπίου, η δασική αναψυχή, τα δασοτεχνικά και φυτοτεχνικά έργα είναι ενδεικτικά κάποια από τα αντικείμενα του τομέα της δασοπονίας. Η κλιματική αλλαγή και η ανθρώπινη παρέμβαση μας έχουν οδηγήσει σήμερα να αναζητούμε

λύσεις βασισμένες στη φύση για να επιλύσουμε προβλήματα περιβάλλοντος. Αυτό το κάνει ήδη η επιστήμη της Δασολογίας ακολουθώντας τους νόμους της οικολογίας και τους κανόνες της δασοκομίας, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης, πολυλειτουργικής διαχείρισης των δασών.

Η χώρα μας και η Μεσογειακή περιοχή γενικότερα είναι ένα από τα επίκεντρα για την κλιματική αλλαγή, με τα δάση να παρουσιάζουν μεταβολές (ξηράνσεις, αύξηση των πυρκαγιών, μετακινήσεις ορίων εξάπλωσης, φυτοπαθολογικά προβλήματα) που αποδίδονται σε κάποιο βαθμό και στην κλιματική αλλαγή. Ιδιαίτερος είναι ο κίνδυνος για τα δασικά οικοσυστήματα της νησιωτικής και παράκτιας χώρας και τα ορεινά δάση της Νότιας Ελλάδας. Στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος με έδρα το Καρπενήσι, στα πλαίσια ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, μελετώνται θέματα που αφορούν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα δασικά οικοσυστήματα της χώρας, μέσω ζωντανών εργαστηρίων (Living Lab) που έχει εγκαταστήσει το Τμήμα σε δασικές περιοχές και στα οποία γίνονται σχετικές μετρήσεις. Δεδομένου ότι στη χώρα μας τα δάση είναι φυσικά, η δυνατότητα για ανόρθωση και αποκατάσταση μετά από πυρκαγιά ή άλλες φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές και η προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή έχει μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας, καθώς είναι ανθεκτικότερα σε σχέση με τα τεχνητά δάση που κυριαρχούν στις χώρες της Κεντρικής και Β. Ευρώπης.

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια η εισαγωγή και χρήση νέων τεχνολογιών, η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και η λήψη μέτρων από την πολιτεία, καθώς και η ευαισθητοποίηση πολιτών και φορέων για το δάσος δίνουν μια θετική προοπτική στην ανάπτυξη της δασοπονίας και την προστασία των δασών μας. Όμως, αυτά προϋποθέτουν και την αναπλήρωση - ενίσχυση του επιστημονικού δυναμικού των Δασικών Υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων για την άσκηση της δασοπονίας στην πράξη, δηλαδή, των ανθρώπων που θα επαναφέρουν τις παραδοσιακές χρήσεις του δάσους (ρητίνευση, ορθολογική βόσκηση και ξύλευση, μελισσοκομία, συλλογή κυπέλλων βαλανιδιάς κ.α.) και τα αγροδασικά συστήματα, δραστηριότητες που λειτουργούσαν προστατευτικά για το δάσος. Απαιτείται λοιπόν η ενίσχυση της Δασικής Υπηρεσίας και η συγκράτηση των δασόβιων και παραδασόβιων πληθυσμών με παράλληλη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών. Αυτές είναι δυο από τις βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της ελληνικής δασοπονίας και την προστασία των δασών μας, που είναι απαραίτητη όχι μόνο από την άποψη χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, αλλά κυρίως για τις σημαντικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις που έχει. Το Τμήμα μας, κατά αντικείμενο αρμόδιο για τα δάση, με την εκπαιδευτική, ερευνητική του δράση και εξωστρέφεια, συμβάλλει στην ανάπτυξη της ελληνικής δασοπονίας, ευελπιστώντας σε ένα καλύτερο μέλλον για τα δασικά οικοσυστήματα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ